

”Biblioteket hjälper mig att komma in i samhället”

EN STUDIE AV ASYLSÖKANDES KÄNNEDOM OM,
ANVÄNDNING AV OCH FÖRVÄNTNINGAR PÅ
STOCKHOLMREGIONENS BIBLIOTEK

Studiens innehåll

Kvalitativ studie

- Fyra strukturerade gruppintervjuer med totalt 25 asylsökande
- Fyra gruppintervjuer med totalt 17 bibliotekarier
- Representation från olika delar av Stockholms län
- Representation från Irak, Syrien, Eritrea, Somalia och Libanon
- Bland deltagarna var 7 kvinnor och 18 män, ålder 19-67 år
- Hälften av de asylsökande bodde på asylboende och hälften hade egenordnat boende
- Bibliotekarierna tillhörde fyra biblioteksområden i Stockholms län

De asylsökandes upplevelse av biblioteken

- Hög kännedom om bibliotek
- 3/4 är återkommande besökare
- Gott bemötande
- Behoven tillfredsställs – till viss del

Vad är skälen till asylsökandes besök?

- Vila och ro
- Fritidssysselsättning (gratis och inom gångavstånd)
- Möta och samtala med andra människor i samma situation
- Möta och samtala med de som arbetar eller verkar på biblioteket
- Utveckla svenska språket
- Låna litteratur och lexikon
- Få stöd i studier
- Tillgång till Internet och datorer

Vilka behov har asylsökande som de tror att bibliotek kan hjälpa dem mer med?

- Språkutvecklingen

(oftare, mer regelbundet, mer professionellt)

- Möten

(mer samtal om livssituationen och mentalt stöd)

- Samhällsinformation

(från busstidtabeller till information om skattesystemet)

Vilka behov ser de *inte* att bibliotek kan hjälpa dem mer med?

- Hitta ett arbete
- Hitta en bostad
- Den känslomässigt svåra livssituationen

Men, även om de intervjuade säger att de inte tror att biblioteken kan lösa deras känslomässiga problem som är kopplade till den svåra situationen tidigare och nu, är det många som föreslår att biblioteken ska ha psykologer eller kuratorer som kan hjälpa dem.

Konkreta idéer från de asylsökande

- Utökad svenskundervisning och språkutveckling, oftare och med pedagoger
- Mer utbud av aktiviteter för att kunna sysselsätta sig och ha en meningsfull vardag, exempelvis biovisning, kurser, utflykter med mera. Regelbundenhet centralt när vardagen är innehållslös och de flesta väntar på något som de inte vet när det kommer – uppehållstillståndet.
- Mer tillgång till samhällsinformation
- Fler flerspråkiga i personalen
- Bättre kännedom om asylsökandes process och livssituation bland personalen
- Möjlighet att få tala om sin livssituation med personal, kuratorer eller i samtalsgrupper

Bibliotekarierna då? Vad säger de?

- Lustfyllt att arbeta med målgruppen, att följa livsresor och individers utveckling i det nya landet
- Också svårt och komplicerat
- Administrativa uppgifter i högre grad med denna målgrupp – ta kopior, översätta, skicka meddelanden, osv.
- I alla berörda biblioteksområden finns idag verksamhet och kompetens för målgruppen i form av språkverkstäder, flerspråkig personal eller kompetens i språkutveckling för migranter
- Samtliga intervjuade vittnar om en upplevelse av tillkortakommanden då dessa kompetenser och verksamheter inte räcker så långt och så mycket som de skulle vilja

Och om bibliotekarierna får välja...

- Utbildar de sig gärna i asylprocessen och får större förståelse också för den känslomässiga livssituationen. Uttryckt önskan om kompetensöverföring och samarbete från andra myndigheter, som Migrationsverket.
- Erbjuder de gärna mer språkutveckling
- Har de tillgång till standardiserat översatt material med samhällsinformation och information om biblioteket på fler språk, liksom ansökningsblanketter för lånekort, bokbeställningar, osv.
- Etablerar de riktlinjer och standarder för vilka ärenden som hanteras och hur, vilka avgränsningar görs?
- Skulle fler i personalen tala fler språk

Sammanfattat

- Ungefär 3/4 av de intervjuade asylsökande är återkommande besökare
- Biblioteken fyller en viktig funktion då asylsökande inte har råd med mer än det väsentliga – pengarna de får i stöd räcker inte ens till ett resekort för lokaltrafiken.
- Sysslösheten kombinerad med en ångestfylld oviss väntan på uppehållstillstånd påverkar de asylsökande, som finner ro och aktivitet på biblioteket.
- Det finns en förväntan på biblioteken att de är en plats där de ska kunna utveckla sitt språk
- Andra skäl till användning av biblioteken är tillgång till datorer och internet, lån av litteratur och lexikon och möten med andra besökare och med personal
- Personalen uppskattar arbetet med gruppen och vill göra mer
- Tydliga önskemål är ökad flerspråkighet, kompetensutveckling, standardisering och riktlinjer

Tack!

Carlos Rojas

Miklo, på uppdrag av Regionbibliotek Stockholm

carlos.rojas@miklo.se